

ELŐFIZETÉS :
egész évre:

a „Bácskára“ . . . 6 frt.
„Bácskai gazda“ mellék-
lappal . . . 7 frt.
„Bácsmegyei tanügyi fü-
zetek“ -kel . . . 8 frt.
A lap szellemi részét il-
lető küldemények a szer-
keztőnek, anyagiak a tu-
lajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 10
kr., többszöri hirdetésnél
olcsóbb. Nyitlár sora 25
kr. Bélyegdíj minden hir-
detésnél 30 kr. A hirdeté-
sek BITTERMANN NÁN-
DOR nyomdájában és a
szerkeztőnél fogadtat-
nak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára **15** kr.

Megjelenik e lap minden **7., 14., 21. és 28-án**

Egyes szám ára **15** kr.

»Zentai Figyelő« f. évi febr 29-iki szá-
ma, a Zenta város költségvetése ügyé-
ben tartott febr. 25-iki megyei rk. köz-
gyűlés határozatai ellen, annélkül, hogy az indító
okokat latba vetné, a következő kifogásokat
teszi :

»A választmány javaslata alapján a bizott-
ság, a városi képviselő határozata ellenére, és
dacára, hogy közös iskolánk vannak, kötelezte
Zentát a felekezeti iskoláknak közköltségen való
főntartására; a közlakosság terhére kegydíjakat
állapított meg; a virágzásban levő 130 tagból
álló önkénytes tűzoltó századtól megvonta a fen-
állhatási alapot, tehát ez intézményt megbuk-
tatta; a tiszai álló hidunk jó karba helyezésére
előírányzott összeget törülte; -- ugyszinte tö-
rülte a rendkívüli kiadási címet csaknem egé-
szén, pedig jól tudja, hogy a városnak szüksége
van reá stb.«

Tegyük föl — ha nehéz is — hogy aki
ezt a cikket írta, tárgyilagos embernek tartja
magát. Ezen föltevésből folyólag, minthogy egy-
felől Zenta város folyó évre szóló költségveté-
sének, másfelől az erre vonatkozólag hozott me-
gyei határozat alapjául szolgáló állandó választ-
mányi javaslatnak megtekintése után módunk-
ban áll őt fölvilágosítani: mutassuk ki neki elő-
ször, hogy az az állandó választmány se nem
fölületes, se nem könnyelmű. Gyerünk a vád-
pontok szerint

1. A költségvetés 5-ik pontjában oktatás-
ügyi kiadások címén 31,312 frt 78 kr. irányozta-
tott elő. Ebbe a gör. kel iskolák tanítóinak
1880. febr.—dec.-re, azaz 11 hóra eső 1295 frt 37
krnyi fizetése befoglalva nincs. Mivel pedig eled-
dig a szerb tanítók is a közpénztárból huzták
fizetésüket; mivel az ezen gyakorlatot megvál-
toztatni akaró határozat a megyénél jóváhagyás
végett be nem mutattatott; mivel az előírány-
zott összeghez a gör. kel. lakosok is hozzáfizet-
tek állami adóik egyenes arányában; mivel végre
ama határozatnak rögtöni végrehajtása az ilyes-
mire készületlen gör. kel. hitközséget s közvetve

annak tanügyét a legnagyobb zavarba hozta
volna: elhatározott az eddigi praxisnak e rész-
ben való főntartása, nyitva hagyatván természe-
tesen a városnak az ut és mód arra, hogy e
részben jövőre az 1868-iki 38. t. c. megszorítá-
sain s a szabályszerű formák korlátain belül tet-
szését érvényesíthesse.

Tehát csak a méltányosság, a tanügy ér-
deke, a kényszerhelyzet, sugalmazta a rk. köz-
gyűlés határozatát.

2. Nem igaz, hogy a közgyűlés a lakosság
terhére kegydíjakat állapított meg Ezen kegy-
díjak a mult költségvetésekben is figuráltak,
most is minden indokolás nélkül hagyattak el
s a beszüntetésükre vonatkozó határozat a me-
gyénél be nem mutattatott

Különben is árvák, özvegyek és kereset-
képtelenek szájától ezt az 1000 frtnyi kenyér-
pénzt csak a cikkírónak lehet lelke elvonni.

3. Az önk. tűzoltóktól a fennállhatási alapot
az által nem vonhatta, nem is vonta el a köz-
gyűlés, hogy a 16-ik cimben e g y e n r u h á k
b e s z e r z é s é r e előírányzott ezer frtot a sanyaru
pénzviszonyokra való tekintetből törülte.

Oly városban, melynek ez évre 119,913 frt
2 krnyi fedezeti hiánya van; mely forint után
66% községi adóval kénytelen terhelni polgárait,
uniformis nélkül is nagyon lehet a buzgó ember
tűzoltó, s maga az intézmény, ha különben van
buzgóság, nagyon szépen virágozhatnak. Zombor
városának önkénytes tűzoltói pl. egyenruhái-
kat mindig s a j á t j o k b ó l szerzik be, mégis
meg voltak, sőt fejlődtek s gyarapodtak.
Biz az sajnos, ha igaz, hogy az egylet pénteki
ülésén már ki is mondta a fölöszlást; de annak
nem a közgyűlés, hanem a cikkírószerű urak
lesznek okai, kik mindenre képesek, ha ambíció-
juknak valahol szárnyát szegik. Lelkük rajta!

4. Az se igaz, hogy a közgyűlés a »tiszai
hid jókarban tartására előírányzott összeget tö-
rülte.« A dolog úgy áll, hogy a fönti célra tavál
3000 frt volt előírányozva, az idénre pedig 13950
frt, anélkül, hogy a meglepő, majd tizenegyezer
frtnyi többlet igazoltatnék, vagy az azt szüksé-

gesnek bizonyító műszaki részletezés előmutat-
tatnék.

5. A rk. kiadási cimben 6000 frt fungált; nagy Bács-Bodrogh megyének csak 2000 van ilyen cimben; Zentának elég lehet ezer, jelen sanyaru viszonyai között.

6. Hogy »Zentának ma a polgárok szegé-
nyes filléreiből kell a kisbirtokosok intézetének
kétes pénztárába 9000 frtot fizetni« — az se a
közgyűlés hibája. Hisz Zenta városa ezen összeg-
ről 1878-ban kötelezvényt állított ki, mely is 1879
végével esedékessé vált; ha tehát a város er-
kölcsei kötelemét e részben nem teljesíti, tartozását
nem fizeti, tudni való, hogy pörbe fogatik s
csak ezzel is szaporítja terheit s kockáztatja
amúgy is megrongált hírnevét.

Általánosságban tartott vádjaira a Z. F.-nek
most nem reflectálunk; először: mert az állító-
nak feladata bizonyítani — tehát bizonyítson ő;
másodsor: mert az állandó vállasztmány sokkal
magasabban áll a megyei közvélemény becsüle-
sének lajtorjáján, hogysen annak ily erőtetett,
irigység sugalmazta támadás árthatna. Ha ő rész-
letez, majd részletezünk mi is.

Már most tudhatja, ha akar okosodni a
cikkirő, hogy mit s miért intézett úgy a köz-
gyűlés, ahogy intézett; láthatja egyúttal Zenta
s az egész megye közönsége, milyen jól vannak
informálva bizonyos népboldogítók s milyen

lelkiismeretesek a közérdekű kérdések megbe-
szelésében; végre eliheti az a híró, aki »az
ilyen vállasztmányt a zulukafferek közé utasítja«,
s »legnagyobb mérvű szellemi korlátoltsággal«
vádolja Bács megyének első bizalmi férfait s
legintelligensebb, legvagyonosabb, legnépszerűbb
embereit: hogy ő ezeknek — ami legjobban
sújtja — csak ignorálására méltó.

Caius.

Az Adán felállítandó „földmives-iskola“-ról.

Mottó: Csak a vagyonos nemzet
a szabad nemzet.

(Folytatás.)

Vannak községek, hol a nép csak oly primitív
gazdálkodik, mint száz évvel ezelőtt; holott az élet
kényelmét, ruházatot, táplálékot, multságot s a küll-
sőkbeni civilisáltságot illetőleg oly életmódot folytat,
hogy háztartása tiz annyiban kerül, mint ősapjának.
Ily gazdálkodás mellett nem esoda, ha meg nem élhe-
téről panaszkodunk. Más államokban ez megfor-
dítva van.

Ellenvethetné valaki, hogy más államokat a szük-
ség kényszerített szakszerű gazdálkodásra; — de hisz
épen ezt kell meggátolnunk, mert míg a műveletlen
embert a physikai ok kényszerít okszerű gazdálko-
dásra és helyes cselekedésre, addig a művelt egyén
előrelátásból teszi azt; mert az általános- és az agri-
culturai műveltség kellő birtokában van. Ne várjuk

T Á R C A.

Corinnához.

Bár tudom, hogy csak tetőled
Várhatom az üdvösséget:
Mégse *pustán* jó szivedért
Hódolok én úgy tenéked.

Szőke fürtöd hullámiban
Boldogságom földi réve;
Piciny ajkad: virágkehely,
Én leszek a zsongó méhe.

Barna szemed villanyfénye
Az én éltém vezérnapja —
Szerelmednek mégse *pustán*
Bájaidért lettem rabja.

Azért lettél eszményképem,
Mert az egész világ szája
Mindig csak terajta öröl,
Csak nevedet, csak azt rágja.

Ha nem volnál irigylésre
Méltó: minek bántanának? . . .

Hogy szeretlek, hogy imádlak,
Köszönöm a rossz világnak.

M. I. L.

A KÉNYSZERITETT HÁZASSÁG.

Beérlyke.

A terhes aggodalomnak borus felhői lebegtek a
szép Marianna nyílt tiszta homlokán. Ott ült a kertre
nyíló ablaknál, bájos fejcskéjét tenyerébe hajtá, ra-
gyogó szemei könnytelten merengtek a kert virágos
ösvényein.

Épen most távozott el tőle Károly. Ismét oly
hideg, oly jégmrev volt, mint azelőtt; szive el volt
zárva áthatlan börtönében, szavaiban semmi édes tűz,
semmi boldogító melegség, szemeiben pedig megölő kö-
zöny, semmit nem mondó kimért udvariasság.

Pár nap múlva meg lesz esküvőjük. Ez embernek
kezébe lesz letéve Marianna jövő életének egész bol-
dogsága, ez embernek, kiről hiszi, hogy nem szereti,
hogy mást szeret. E gondolatra remegő kézzel törle le
kínos könnyeit. bánatosan hajtá le fejét s maga elé
képzelte jövőjének gyászos képeit.

Visszalépni nem tudott, nem volt ereje. Tudta,
hogy apáik becsületszavukra egymásnak ígérték gyer-

tehát be, míg a természeti szükség kényszerít bennünket helyesen cselekedni, vagy míg nyomor alakjában lép fel, hanem előzzük azt meg az agricultural műveltség terjesztésével, illetve annak meghonosításával. — Külföld némely államaiban, hol rendszeres gazdálkodás virágzik, ott egy rossz év nem idéz elő általános szükségletet és nyomort, mint ez nálunk majd minden évben, egyik vagy másik megyében előszokott fordulni. Minket ugyan nem kényszerített még a fizikai ok, szakszerű gazdálkodásra, (igaz, hogy már kezd kényszeríteni,) de éppen azért nem kell felednünk, hogy kiket a természeti szükség kényszerített, szakszerű gazdálkodásra, azok biztosabb jólétnek örvendenek mint mi. Ama államok képesek számos cultural intézményt fentartani és létrehozni, míg nálunk, ha egy ily intézmény létre akar jönni, a műveltség terjesztése végett, akkor a mi bravurokban gazdag népünk — szegény s nem képes arra. Alkotmányos kormányformánk, szabad parlamentünk van, sorsunk intézése saját kezünkben. Minden szegénységünk mellet is nem vagyunk annyira koldusok, hogy legfontosabb érdekünkért ne áldoztatnánk. — Tehát társadalmi életünknek lényegében meg kell változnia.

Első sorban a jelen viszonyaink közt emeljük népünk agricultural műveltségét a nyugati államok műveltségének színvonalára s népünk gazdagodni, erősülni fog! — Mert vajjon mi tett más államokat gazdagokká? mi tette szabadokká? Gazdagokká tette őket a szabadság, szabadokká pedig a gazdagság. —

Tehát valót mond ama jelige: csak a vagyonos nemzet a szabad nemzet!

Ada város nemes képviselőse midőn Cirfusz Ferenc, kir. tanácsos és megyei tanfelügyelő ur indítványára elhatározta, hogy keblében egy földmives-iskolát állított fel, és arra egyszer és mindenkorra 100 hold földet és 8 ezer frtot megszavazott, akkor szemei előtt nem lebeghetett más cél, mint nemzetünk agricultural műveltségének emelése, illetőleg a rendszeres gazdálkodás és a házi-ipar meghonosítása, áldásdus Alföldünkön; hogy ez által a népet földi rendeltetéséhez közeledni, biztos utak kijelölése által segítve, hogy némely faji sajátságainkról leszokva, a művelt nyugat-európai állam lakosai módjára a földmivelő népet keresetmódjában úgy az állam, mint egyesek javára tökélyesbitse, s a számos uzsorások hosszú körmei közül megszabadítsa. Nemesebben pedig alig gondolkozhatott a képviselőse, mintha azon gondolkozott: miként emelje a vidék jólétét? — Az ország jóléte pedig az egyes vidékek lakosainak jólététől függ. Emeljük tehát egyesek jólétét s emelkedni fog az állam jóléte is.

A képviselőse fentebb említett 1877. apr. 10. hozott határozatát, 1877. jun. 14 a megyei közig. bizottság a magas ministeriumhoz fel is terjesztette; mire a vall. és közokt. minister a földm. ip. és keresk. ügyi ministerrel egyetértve véleményt mondott s az intézet évi költségvetését, tervrajzát sat. 1877. nov. 23. le is küldötte; utasítván a tanfelügyelőseget, hogy az 1876. t. e. 6. §. 6. pontja alapján a községgel meg-

mekkoruk óta őket, s e házasságnak meg kelle történni, ha szívök repedne is meg.

Marianna szerette Károlyt, s e fájó szerelemben tudott magának vigaszt találni. Tudta, hogy Károly lovagias ember, s olyat tenni nem fog, mi házi életének becsületét beszennyezné; szép eszű, művelt fiatal ember, kiben a kifejlett érzés és ítélet nagy eszmékkel és forró hazaszeretettel párosult; ily ember mégsem lehet elvetemült!

De a szerelemre nem mert Marianna gondolni. Gyengéd udvariasság volt csupán, mit eddig részéről nyert, s könnyezve kelle maga előtt bevallania, hogy e férfiúnak, kit oly forrón imádott, nincsen szive.

A nyugvó nap biboros sugarai bucsuzólag ragyogtak be az ablakon. Marianna felkelt ülőhelyéből, s me-rengve nézett a lenyugvó nap piros fényébe. Ismét elmult egy nap, ismét közelebb van egy nappal boldogtalan boldogságához.

Kendőcskét terített vállára és lement a kertbe. Az üde nyáresti légben csendesen susogtak a fák, a virágocskák ölelkezve hajolgattak egymás felé s fejeik csókolódzva érinték egymást. Minden szerelmet, boldogságot mutatott, csak ő nem találhatta meg azt sehol!

Gyorsan sietett a fasorok között az árnyas padocska felé, melyen annyit ábrándozott, hol annyiszor

merengett. Egyszerre az egyik fordulónál meglepetve kiáltott fel. Előtte egy alak állott, kezében egy mandolint tartva.

— Károly! kiáltott fel Marianna elpirulva.

— Én vagyok, Marianna, mennyire megijedt tőlem. Sétálgattam kertemben s egészen véletlenül áttévedtem. Talán ön is sétálni indult?

— Igen. Oly szép nyári alkony van.

— Ugy sétálhatunk együtt. Megengedi? E park nagyon megtetszett nekem, eddig alig vettem figyelembe. Nézze csak mily szép költői, mily ábrándos helyen van e pad, s felette e szomorú fű. Mily magánosan áll, nemesoda, hogy oly szomorú.

— Valóban, nagyon szomorú! felelt Marianna, alig tudva, hogy mit beszél. Völegényének közelléte egészen mámoros kábultságba hozá őt, szemeibe nézni nem birt, csak érezé azok tekintetének villanyos hatását.

— Mily kedves hely, alig tudok tőle megválni; folytatá Károly. — Nem fázik Marianna? Oly halovány!

— Nem, legkevésbé sem!

— Naponkint szokott ily sétákat tenni, vagy csak ma véletlenül találkoztunk?

— Nem szoktam sétálni, szobám ablaka éppen a kertre nyílik, s eléggé élvezem az üde levegőt Külön-

tartandó szabályszerű tárgyalás útján megállapodásra jusson, s a megy. közig. bizottság útján legkésőbb 1878. jan. 10-ig jelentést tegyen. —

E leiratra 1878. január 8. olyképen válaszolt a község, hogy a már megajánlott 100 hold földet és az épületekre adandó 8 ezer frtot biztosítja, kikötvén, hogy az intézmény netáni megszüntével a 100 hold föld valamint a 8 ezer frt fejében a rajta lévő épületek, a község tulajdonát képezzék. Erre a nm. ministerium Domokos Kálmán debreceni igazgató urat megbizta a részletes tervezetek kidolgozásával.

A gazdasági szak-oktatás céljából én kétféle gazdasági intézetet különböztetek meg. Először olyan felsőbb tanintézetet — tudományos előadásokkal — hol nagybirtokosok (uraságok), gazdatisztek, szaktanárok képeztetnek. Ilyenek a magyar-óvári, keszthelyi, debreceni gazdasági akademiák. Ezek pedig semmi, vagy csak nagyon csekély részben szolgáltatnak anyagot a nép gazdasági szakoktatásához. Másodszor olyan gazdasági tanintézetet vagy földmives iskolát (németeknél Ackerbauschule, franciáknál écoles pratiques d'agriculture), hol kisebb gazdák, kisebb gazdaság vezetők képeztetnek a szakszerű gazdálkodásnak a nép közötti meghonosítására, terjesztésére és művelésére. Ily földmives iskola van a többi közt Hohenheimban, Elwagenben, Kirchenbergben (Württemberg); Karlsruheban, Hegneben (Baden); Thourouban, Verviersben, Attersben, Osteinban, Rulleben (Belgium); Zütphenben Grevecoeurban (Hollandia); Newarkban, Tauantoneban

(Anglia); Burgdorfban (Schweic); Magyarországon is van néhány, de fejletlen, u. m. Debrecenben, Csikszeredán, Keszthelyen (vincellér-képezde), B.-Füreden (szőlőműves-képezde), Hardeken; volt még egy, a torontálmegyei gazd. egyesület által fentartott n.-szt.-miklósi földmives iskola, de némi célszerűtlensége miatt megszűnt.

Ily alsóbb gazdasági tanintézet lenne az Adán felállítandó földmives iskola is. Az ily gazdasági iskolának első és fő feladatuk az, hogy oly egyéneket képezzenek, kik majdan saját birtokukon a jó rendszert, melyet a földmives iskolában, vagy azon kívül tanultak, alkalmazzák és ezáltal a népnek példát nyújtsanak s meggyőződtesék őt a régi rendszer hasznavehetlenségéről, káros voltáról, és az új rendszer hasznosságáról, előnyeiről; illetve, hogy a nép között az agriculturali műveltséget terjeszszék, és a házi-ipart, mint üres időben hasznos és jövedelmező foglalkozást meghonosítsák. Feladatuk volna még az is, hogy a közzgazdánál alkalmazandó szolgálkat, ispánokat, vincelléreket (Werkführereket, Verwalterekeket) képezzenek.

Ily alsóbb fokú „kisebb gazda-képző-intézet“, vagyis földmives iskola lenne tehát Adán felállítandó.

A cél, melyet ezen intézettel magának Ada városa kitűzött, mindenestre szép, jó, nemes és magasztos; de éppen azért, mivel a cél oly magasztos, azért kell ovatosnak lennünk a cél kivitelében; nehogy a cél szem elől legyen tévesztve, s azt, mit egészben akarunk elérni, csak részben érijük el; s ez parancsolja, hogy annak valóításánál minél szabatosabban járjunk el.

ben is e nagy, homályos kertben gyakran félek, — tudja, olyan nagyon magányosan áll.

— Föl akar menni? Nem. Ugy fogadja el karomat, talán nem fog félni annyira.

Marianna remegve fogózkodott Károly karjába. Oh ha tudta volna, mily égően, mily forrón szereti! Ugy dobogott, ugy zajgott a szive!

— Köszönöm! De miért e mandolin? Ön talán szépen játszik rajta, vagy énekel hozzá?

— Mindkettőt. Majd hallani fog elégszer, tudom, meg is fog unni.

— Oh nem, nagyon szeretem a férfi éneket.

— Lehet, — de talán nem mindenkitől — felelt Károly keserű hangon. — Ismét e padnál vagyunk, nem kíván megpihenni?

— Nem bánom, ülünk le.

— Én is? Megengedi, hogy mellé üljek?

— Miért ne...? Tessék. Elérünk egymás mellett.

Leültek a kis padra. Marianna kihuzta kezét Károly karjából, s egyszerre égő vágtyól csillogó szemmel, kéreleg nézett fel Károlyra.

— Énekeljen nekem valamit! E szép, ábrándos helyen egy szép dalt. Énekelje el legkedvesebb dalát! Kérem Károly!

— Milyen szépen tud könyörögni! meg nem ta-

gadhatom. — Felemelte a mandolint s csengő hangon éneklé:

„Mi tiltaná szeretnem tégedet?

Szerelmemen uralgni nem lehet.

S habár kevés szivemben a remény,

Meg nem szünöm téged szeretni én.

Szivemnek egyetlen ohaja ez:

Hogy engemet leányka hűn szeress!”

A szép férfias hang, érzéstől reszketve adta vissza a szép áriájú dal bánatos, szenvedélyes szövegét.

— Mily gyönyörű szép dal s mily szépen éneklé! suttogá Marianna meghatottan.

— Köszönöm a dicséretet. Nagyon örülök, hogy tetszik, mert szövegét magam irtam.

— Énekeljen még; oly szép volt e dal!

— Parancsolja? Szivesen folytatom.

„Hiába esdek boldogságot én,

Nem lel szivem sehol a földtekén,

Sehol viszontszerelmet nem talál,

És elhervasztja majd a zord halál,

Sirig kísér egy fájó érzet:

Hogy szivem viszonzatlanul szeret!”

Lehajtott fővel, ábrándosan hallgatá Marianna e szép dalokat, szerelmes visszhangját szive édes suttogásának. Beleolvad lelke az andalító hangokba, szive do-

az
téz
erk
oszt
veh
val
jede

itt
trón
kirá

élén
lelke
gyan
kodd
jól e
„hog
említ
óra a
„leng
estél
gyel
módo
gyel
karja

bogva
dalai
véből
dolin

mind

gond
s meg

egy k

tam k
esküs
ber v
gadni
meggy
De es
szem,
szaba
szeret

rianna

Ezek után már most kérdés: Hol és mikor leend az intézet felállítása? miként segízi az állam az intézetet? ki ellenőrzi az intézet ügy szellemi, mint erkölesi és anyagi haladását? mennyi a tanév s miként osztatik az be? mily ifjak volnának az intézetbe bevehetők? miként köteleztetnek az ifjak az intézetbe való járásra? mely tárgyak tanítandók? és mily terjedelemben tanítandók az egyes tárgyak?

(Folyt. köv.)

Bécs, 1880. febr. 21.

A magyarok Bécsben.

(Folytatás és vége.)

Egy másik terem csárdává volt átvetkőztetve — itt ütek fel cigányaink Berkes Lajosék — trónusukat; trónusukat mert ők uralták a közönséget, pedig az csak király lehet, ki grófoknak meg hercegeknek parancsol.

Alig hangzottak föl a csárdás első gyújtó hangjai, élénk pezsgés kezdett mutatkozni — az érdeklődés, a lelkesültség mindegyre nőtt — kezdetben csak a magyarok járták, később még a németek is neki rugaszkodtak — persze polka lépésben lejték — és szinte jól esett hallanom és hallatnom ez ismert szavakat: „hogyan volt” meg „három a tánc!” Nem hagyhatok említés nélkül egy megható kis jelenetet, mely a szünóra alatt folyt le. A nem sokkal előbb megtartott „lengyel bál” rendezése corporatív jelent meg az estélyen, és azon sympathia, mely főleg Bécsben lengyel és magyar közt fenáll ez alkalommal, eelátás módon manifestálódott. Midőn Berkes a „Búsul a lengyel”-t hangoztatá meg, a 3 vagy 4 ifju lengyel herceg, karjaiba füzé magyar környezetét, és a lelkesültség

tapsviharai közt kiáltának fel: „Éljen Magyarország!” Ez ugyan kis mértékben a Champagner behatása alatt történt, hanem azért hivatva van a magyar és lengyel közti jó viszonyt és barátságot a szeretet acélerős füzérébe fenni.

A hölgyek között mind külső megjelenése, mind ritka szépsége által Le Grél lengyel grófnő kelte legnagyobb figyelmet. Valódi lengyel szépség — barna arc, ábrándos nagy fekete szemek, melyekben titkos tűz lángol, zilált selyemfürtök, miként azt Száz Károly „Angyal és ördög”-ében festi — ehhez aztán páratlan kedvesség.

Ugy lejt a csárdást, mint a pusztát szülötte és belefáradhatlanul, mindig ő volt az első, ő az utolsó. Mennyire félttem, hogy letalálna veszni egy gyémántgomb félcipőiről, melyekkel azok köröskörül ki voltak rakva. Ilyen a világ, míg szegény elhagyatottak az éhhalállal küzdenek, itt egy lény egy vagyont lábával tipor — no de ehhez nekem semmi közöm.

Az ünnepély csak reggel 5 órakor ért véget; minthogy még mindig gyűlnek a pénzek, nem lehet még tudni, mennyi bevételt hozott együletünknek, a melynek javára rendeztetett. Sok kell hogy gyűljön, hogy a közel 4000 frtot kitett költségek fedezve, még 2000 frt jövedelmet hozzon, mint tavál. Reméljük.

A harmadik tárgy, melyről említést akarok tenni a „Petöfi-felolvasás” volt. Ez estély sokáig, igen sokáig feledhetetlen marad etöttem. Láttam Bécsnek legválogatottabb intelligentiáját hevülni, lelkesülni egy magyar költőért. Ilyenkor érzi át az ember, mi Petöfi, midőn költeményeit Lewinskytól, Bécs legelső udvari színészétől, hallja szavalni, ki maga is át van szellemülve a költőművészet remekeitől, ki panaszol szive teljes melegével, midőn a költő panaszol, ki rendítő erővel dörgi a „csatadal” előrejét — ugy amint azt

hogva figyel a szép férfias hang ábrándosan kesergő dalaira. Mind-n szó, minden gondolat, mintha saját szivéből szakadna fel, hogy reszketve haljon el a mandolin bűvös hurjain.

— Marianna! hogyan, ön sir?

Marianna hangos zokogásba tört ki, eltakarta mindkét kezével arcát, felkelt a padról s menni indult.

Károly meglepetve ugrott fel. Egyszerre egy fájó gondolat gyuladt fel lelkében. Oda futott Mariannához s megragadva mindkét kezét térdre rogyott előtte.

— Marianna könnyező szemekkel nézett reá.

— Megbocsájtok . . . hiszen semmi sem volt . . . egy kis szeszély.

— Ne mondja azt! Érzem én, hogy megbántottam kegyedet, hogy bünt követtem el ön ellenében, de esküszöm, hogy jóváteszem hibámat. Én nyomorult ember vagyok, megvetésre méltó; nem tudtam megtagadni szivemet a kegyed boldogságáért; kész voltam meggyilkolni boldogságát, szivét, saját boldogságomért. De esküszöm önnek Marianna, hogy hibámat jóvá teszem, jogomról lemondok, esküvönk meghiúsul, s ön szabad lesz, visszaadom boldogságát, legyen azé, akit szeretett és szeret!

— Mit beszél, mit akar tenni? kiáltott fel Marianna elhalványulva. — Károly én nem értem önt!

— Nem fogom kényszeríteni e házasságra többé mert visszalépek magam. Ugy sem lehetünk volna, soha boldogok, hiszen nem szeret engemet. Bármit is terveztek apáink, bármily szép lett volna is a két grófi korona egyesítve, mit ér, ha boldogtalanok letünk volna?

Marianna előtt egyszerre világos lett az egész homály. Lázasan kapta meg Károly kezét s égő szemekkel kérdezé:

— Károly! igazat beszél?

— Esküszöm!

Károly óraláncán egy szép nagy medaillon függött.

— Nyissa ki ezt nekem, kérem Károly, mutassa meg mi van benne! kéré hevesen Marianna.

Károly zavartan kérdezé:

— Miért? . . . E medaillont . . . ?

— Igen. Kérem önt mutassa!

Károly hirtelen lecsatolta a láncról.

— Ime. A kegyed arcképe van benne, Marianna. Most már megmondhatom, hogy szerettem önt és szeretem, most megmondhatom, utoljára ez életben. De nem mondhattam meg eddig. Tudtam, hogy kényszerítve enged a házasságnak, tudtam, hogy nem szeretett engem soha, miért üldöztem volna hát utált szerelmem bevallásával? Szerettem önt, forrón, imádvá,

az író képzelhette — ki szerelmet susog, „szüleim halálánál” mereng — hazafias daloknál tombol, mint a vihar, — s mindannyit egyenlő művészettel.

Hittem volna-e, hogy én Petőfi németre fordított költeményein (dacára hogy Neugebauer László ügyes fordításában igen sikerültek), fogok tudni lelkesülni; pedig ugyan lelkesültem, és ha környezetem vissza nem tart, okvetlenül a bőrömből bújok ki. Talán nem is annyira a költemények hevitenek, mint inkább a hatás, melyet a nem magyar arcokról olvasék le — a taps sok költemény után valódi viharra változott, mely szünni nem akart. Ugy érezök, mintha nekünk szólnának e tetszési nyilatkozatok, kik vagy 50-en egy zúgban állva szívesen tudattuk mindenkivel, hogy az academiái magyar-egylet képviselői vagyunk. A művész következő napon küldöttségünket fogadá, kiknek biztos kilátásba helyezé miként lehetőleg nem sokára Petőfi költeményeinek egy újabb füzérét fogja a közönségnek bemutatni.

Ilyenek után nem csodálhatjuk, hogy az öreg Kraxelhuber Tobiás látnoki szemekkel már a „Gesamtmönarchie” bukását látja előre — ha a magyar elem már Bécsben is ennyire felesap. *Villamosi Sándor.*

Bihács, 1880. febr. 27.

Bizonyára nem lesz érdektelen, becses lapjának legközelebbi számából, mint egyuttal a Br. Airoldi ezred otthonának helyi közlönyéből, értesülnie megyénk lakosságának arról, hogy ezredünk f. évi március 6-án fogja azon emlékszobrot leleplezni, melyet áldozatkész tiszti karunk az itteni gyászos emlékü 1878. szept. 7-iki ütközetben elesett bajtársaknak emelt.

Már előzetesen a következő napi parancsot adta ki Ständeisky ezredes:

— de meghalok inkább, semhogy boldogtalanná tegyem önt!

Marianna szemlesütve hallgatta végig.

— Tehát szeretett engemet? — mondá Marianna meleg hangon. — És én nem tudtam bizni önben! Inkább hittem másoknak, kik rosszat mondtak önről; inkább hittem azt, hogy nem szeret, hogy mást szeret, nem engem; hogy medaillonában másnak arcképet hordja, nem menyasszonyáét!

— Hogyan, Marianna, ezt hitte?

— Igen. Inkább hittem azt, hogy a dal, mit nekem e padon énekelt, máshoz szól, nem hozzám; inkább hittem azt, hogy e dal szívének nem fájdalma, hanem gunyja! Bocssáson meg, Károly, e tévhitért, s én halálból szerelmemet, melylyel eddig viseltettem ön iránt, ezentul is megtartom, s ha eddig öné volt kezem, ezentul öné lesz szívem is!

Lovászy Andor.

Pattantyúk.

A d . . . . . i halottkém esalhatlan módot talált fel a halál bekövetkeztének biztos felismerésére.

Ugyanis állítja: hogy ha a nőhalott — a szobá-

„Tisztek és katonák!

Midőn harmadéve Fölséges Császáruk és Királyunk a boszniai és hercegovinai zendülő tartományok megszállását elhatározta: a mi ezredünknek is kijutott azon megtisztelő bizalomból, hogy a legfölső Hadur parancsára az osztrák-magyar monarchia érdekében fegyvert fogjon.

Véresen, de becsülettel állta meg a legterhesebb viszonyok közt is, helyét; az általa tanusított hősi tetteknél csak az értük kapott vitézségi érmek száma; a szenvedett sebeknél csak a lelkesedés volt nagyobb, melylyel azokat viselték. Fájdalmas emlékeket szaggat föl kebleinkben, ezredünk feledhetlen vezérének, Lierfelsi nemes Le-Gay ezredesnek, Linpökh századosnak, Sandman tiszti helyettesnek, 14 altisztnak, 7 őrzetűnek és 53 közvitéznek 1878-iki szept. 7-én itt történt gyászos eleste.

Azon a helyen, ahol akkor a makacsul védett sánc állott; hol a támadókat leonidási vitézségű bácskai fiuk fogadták, immár a hősi poraikon bajtársi lelkesedéssel emelt emlékszóbor, hősi tetteik babéros dalemléke, magaslik.

Bizonyágául állítottuk ezt annak, hogy a jövő nemzedékek lássák, mily járatlan utakon s mennyi odaadással viseltetett a derék 23-ik ezred a műveltség, a haza és fejedelem iránti kötelesség teljesítésében. Vezéruktől a halálban sem szakadva el, aluszzsák most hősi álmaikat, sokaktól megsiratva, de senkitől se feledve, sőt ezredünk számára a világtörténet évkönyveiben is fényes lapokat biztosítva.

Ki merne reá felelni, hogy ők e dicsőbb martyrok, vagy azok a hetvenegyek, akik azóta a munka és hűség nehéz terhe alatt leroskadva, velük együtt aluszzsák a zsegarí temetőben a dicsőség álmaikat? Szolgáljon eme szóbor az ő fejük fölött is a halhatatlanság fölkiáltó

ban előidézett susogásra — kíváncsiságból; a férfi halott pedig a poharak összekocanására — ivási vágyból, életre nem ébred: akkor a halál bizton bekövetkezett.

* * *

Egy igen szép ifju hölgy avval ijesztgeté környezőit és udvarlóit, hogy egy szép holdvilágos éjszaka megszökik.

Természetes, hogy ilyenkor egész özönével árasztották el — a kérésnek és sajnálkozásnak.

Feltűnt azonban a szökni vágyó hölgynek, hogy egy a társaságban gyakran megforduló fiatal ember, sajnálkozásának sohasem adott kifejezést.

És ön nem is sajnálna, ha megszökném? — kérdé egyizben a közönyt színlelő fiatal embertől.

Oh igen nagysád — válaszol ez — de egy esetben mégsem sajnálnám.

És ez az eset?

Ha nagysád velem szöknék meg.

* * *

Vendég (a pincérhez): Jöllaktam én már, Lajos?

Pincér: Igenis megtetszett enni mind a négy tál ételt.

Vendég (nyujtózkodva): Akkor hát jöllaktam.

jelül! Az egyház már elrebegette ezen emlék fölött fölszentelő áldását; reméljük, hogy a vidék népe, kit vérrük árán nyertünk meg a művelődésnek, szent kegyelettel süvegei meg szobrukat. Legyenek nekik könynyük az idegen föld hantjai!

Ezen lélekemelő ünnepélylyel egyidejűleg tartja ezredünk a hosszú és dicső harcok zivatarában elpusztult zászlajának ujjal való fölváltási ünnepélyét. A felavató beszédet németül Standeisky ezredes, magyarul Issekutz kapitány, szerbül Knezevits kapitány fogja tartani. Szövege röviden így hangzik:

„Tisztek és katonák!

Szebb és jobb előjelek között kevés ezrednek jutott még szerencsés osztályrészeül, új zászlót szentelni, mint épen nekünk, kik 18 hó előtt elvérzett hős harctársaink tetemei fölött bontjuk ki és lobogtatjuk magásra katonai becsületünk ezen új talizmánját. Nem lehet egyéb óhajta lelkünknek, mint hogy maradjon a régi, maradjon szentsége ezredünknek. Esküdjünk meg oly igazán, mint egykor az alattunk porladozó hősök, hogy azt utolsó csepp vérünkig védeni és követni fogjuk.

Izabella főhercegnő ő császári fensége, ki azt dicszesen fölékesítve nekünk ajándékozta, köszönet és hála fejében csak ezt várja tőlünk.

Isten nevében fogadjátok, Tisztek és katonák! körötökbe és esküdjetek meg, hogy csak testeiteken keresztül férhet ellenséges kar hozzája. Isten minket ugy segítjen!

Éljen ő császári és királyi fölsége!

Éljen a haza!”

A bevezető ünnepélyes mise és a felszentelés után nagy diszebed tartatik; a legénységnek jóltartásáról és mulattatásáról gondoskodva van.*)

*) Legyen szives szinte leírni Szerk.

Egy uri ember egyszerre ugy elváltoztatta frizuráját, hogy közfeltűnést keltett az ujjal. Póli k. a. nemének természetéből folyólag kíváncsi levén a csere okaira, megkérdezte:

— Ugyan, Hamari ur, mért cserélt frizurát?

— Egész véletlenül; ugyanis tegnap ma reggel vetődven haza, annyira cserben hagyott emlékezetem, hogy nem tudtam, mikép szoktam fésülni a kefe szeszélye véletlenül így intézte.

* * *

A kiszácsi krajzler Ujvidékre portékáért hajtván régi kompanistájával, a pensióba való „Böszkhével,” elkezdett még a falu alatt rágyujtogatni; azonban a hideg szél, a rossz dohány és gyufa, meg a saját ügyetlensége miatt, dacára hogy egyfolytában próbálgatta, nem tudott rápörkenten. Más kikáromkodta volna a nyelvét; Ieig azonban a várhoz érve s meglátva a táblán: „Tilos a dohányzás,” pipáját az ülés alá lökte, önelégülten mondván: „Moszaj nekhem mindég phipálni? Nem moszaj nekhem mindég phipálni!”

Lisztlopó

Szóval: martius hatodika emlékezetes lesz sokáig megyénk fiainak, a 23-ik gyalog serezednek szívében és lelkében.

F.

Könyvismertetés.

Kotzebue Ágost „Elbeszélések fiaim számára” című műve Zanbauer Ágoston kir. főgymn. tanár magyar fordításában jelent meg Ujvidéken.

Az eredeti nem állván rendelkezésünkre, nem mondhatunk ítéletet a fordítás hűsége fölött, mely különben a jelen esetben ugyis csak másodrendű fontossággal bír. Ifjusági irattal levén ugyanis dolgunk, az a főkérdés, vajjon a könyv, tartalmánál és alakjánál fogva, az ifjuság kezébe való-e vagy nem? Ha nem, ugy a legszabatosabb fordítás sem érdemel dicséretet; ha igen, ugy belenyugodhatunk abba is, ha a fordító netalán nagyon is szabadon bánt el az eredetivel. Ezért bátran alkalmazhatjuk itt azon mértéket, melyet eredeti művek megítélésénél szoktunk használni.

Nézzük tehát mindenek előtt az előttünk fekvő nyolc elbeszélés tartalmát. — Rájuk van nyomva Kotzebue szellemének bélyege. E harmadrangu német író jelentősége, tudvalevőleg, a drámai irodalomban fekszik; — és volt idő, midőn ő a német színpadot dominálta. Pedig színművei csekély értékűek. Komoly drámái érzékeny-pityergősek, vigjátékai pedig — gyakori frivolitásukat számba sem véve — nem a jellemről, hanem kizárólag a — különben ügyesen bonyolított — helyzetből fejtik ki a komikumot.

Véletlen események indokolatlan egymásutánjából állanak az említett elbeszélések meséi is. — Frivolitásoktól óvakodott ugyan a szerző, de e helyett egy másik tényező érvényesül kirívó mértékben, t. i. a tanszerű elem. Pedig — legalább nézetünk szerint — nem áll Horatius ítélete a költőről: Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.**) Maradjon a hasznos, az oktató elem a tudománynak, a javító, a vallás és erkölcs világának; — a művészet szép tartalomnak szép alakban való föltüntetését tűzze ki céljául. Ha ez utóbbi követelménynek eleget tett az író, meg lehet győződve, hogy műve — bár nem volt célja sem oktatni, sem javítani — a gyönyörködtető mellett észfejtő és jellemnemesítő hatást is fog gyakorolni; mert a mi valóban szép, az sem igazban, sem a jóban kárt nem tehet, sőt hatalmas támasza mind a kettőnek. Sokkal csekélyebb benyomást tesz az ifju kebel erkölcsi érzelmeire az olyan költői mű, melynek minden sorából kéri a didaktikai és a morális célzatosság. Könyvünk pedig nagy mértékben szenved ebben a hibában. Minden egyes elbeszélése bizonyos emberi gyarlóság vagy bűn ostorozását tűzi ki céljául, s e végett a főhőst rendszeren egész során vezeti át oly helyzeteknek, melyekben az illető hiba vagy bűn büntetését veszi, de melyek közt vagy semmi okozati összefüggés nincsen, vagy ha van is, oly erőtetett az, hogy egymásutánjukat csak a költő minden áron elérendő gyakorlati célja teszi érthetővé. — Hogy ezen szerkezeti hiba nem általános, hogy vannak a könyvben elbeszélések — bár csekély számmal — melyek motiváltabb compositiót mutatnak, s hogy a helyzetek — ha nem nézzük az okbeli összefüggés hiányát — többnyire igen ügyes leleménnyel vannak fölidézve, azt szivesen elismerjük, valamint azt is, hogy az elbeszélések élénken vannak előadva s így érdeke olvasmányául szolgálhatnak az ifjuságnak.

*) Aki a kellemetést hasznossal egyíti: dicsérjük. Szerk.

A külalakot illetőleg kifogás alá esik nem egy szó és kifejezés magyartalansága, amit a fordító, ki különben elég jó és folyékony stíllal bír, ha több gondot fordít munkájára, könnyen kikerülhetett volna. Példakép álljon itt néhány közülök: „Szeretet-kecs“ (ha jól gyanítok, a német „Liebreiz“ fordítása), „meghazudtolni“, „anlügen“ értelmében, „tetszszék“ e. h. „tessék“, „Ödön- és Woldemárnak“, „az eszth nyelvet is meglehetősen jártassággal megtanulta“ stb.

Végül abba foglalhatjuk össze ítéletünket, hogy a szóban forgó elbeszélések olvasása az ifjuságnak nem válhatik kárára.

Bergmann Ágost.

Törvényszéki csarnok.

Végtárgyalások.

Mart. 8. Sikkasztással vádolt Bleier Simon ellen, Súlyos testi sértéssel vádolt Turcsik Maris ellen. Szinte azzal vádolt Bunyi István és társai ellen. Emberöléssel vádolt Beck Bálint ellen (ítélethirdetés).

Mart. 10. Tolvajlással vádolt Utvits Pál és társ. ellen. Emberöléssel vádolt Popalov Gávra ellen; ugy- szinte Dobina István ellen. Csalással vádolt Birnbaum Vilmos ellen.

Mart. 13. Magzatelhajtással vádolt Scholl Zsuzsa e. Rablással vádolt Novits István e. Súlyos testi sértéssel vádolt Baracsanin Luka e.; ugy- szinte Krivakutya Rado e. Mértékhitelítési bélyeg hamisítással vádolt Trebucz Jakab e. Magzatelhajtási kísérlettel vádolt Novák Róza e. Erőszakoskodással vádolt Nidán Tuba e. Súlyos testi sértéssel vádolt Vutyenov Szinko e. Emberöléssel vádolt Levkovác Tódor ellen.

Különféle.

Főispán ur ő méltósága Sándor Géza és Aradszky Péter urakat Bács-Bodrogh megyéhez írnoki helyettesekké nevezte ki.

A Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület f. évi március hó 7-én Zomborban a „Vadászkürt“ vendéglő nagytermében d. e. 10 órakor ülést tartand; — melynek tárgya a f. évben tartandó gazdasági kiállítás ügye leend.

Zentai költségvetés. A város összes bevétele 106.345 frt 19 kr. Kiadása 239.211 frt 84 kr, fedezetlen 132.866 frt 65 kr, mely hiány az egyenes államadók arányában, minden adóforint után 60 krnyi kirovás által fedeztetik. Közérdekű kiadási rovatok: tisztviselők fizetésére 26,866 frt 80 kr. Szolga személyzet 10,930 frt 95 kr. Egészségügyi személyzet 2810 frt. Vallásügyi személyzet 8177 frt 90 kr. Oktatási személyzet 31,312 frt 78 kr. Iskolák szükséglete, bérlet sat. 2900 frt. Önk. tűzoltók segélyezése 2000 frt. Kórház 1000 frt. Szegények eltartása 4320 frt. Nép- kertre 1692 frt. Ösztöndíj alapra 100 frt. Tiszai híd költségei 13,950 frt. Katonaszág és ménlovakra 26,600 frt. Nyugdíjakra 1594 frt sat.

Úti és működési terv a Báró Airoldi nevét viselő 23-ik számú gyalog serezed hadkiegészítési kerületében 1880-ik évben működő sorozó bizottság részére: Felső I-ső járás Szántován március 15, 16, 17, 18, 19 és 20-án. — Közép I-ső járás Apatinban március 22, 23, 24, 30 és 31-én. — Közép II-ik járás Ó-Szivacon ápril 2, 3, 5, 6 és 7-én. — Alsó I-ső járás Bácsban ápril 9, 10, 12, 13, és 14-én. — Alsó II-ik járás Palánkán ápril 16, 17, 19, 20 és 22-én.

Úti és működési terv a Gróf Coronini nevét viselő 6-ik számú gyalog serezed hadkiegészítési kerületében 1880-ik évben működő sorozó bizottság részére: Alsó III-ik járás Uj-Futtakon március 8, 9, 10, 11, 12 és 13-án. — Telecskai I-ső járás Kulán március 15, 16, 17, 18, 19 és 20-án. — Telecskai II-ik járás Topolyán március 22, 23, 24, 26 és 27-én. — Tiszai I-ső járás Zentán ápril 8, 9 és 10-én. — Zentán ápril 12, 13, és 14-én. — Tiszai II-ik járás Ó-Becsén ápril 16, 17, 19, 20, 21 és 22-én. — Csajkás II-ik járás Zsablyán ápril 24, 26 és 27-én. — Csajkás I-ső járás Tiltelen ápril 29 és 30-án.

Baja városának m. hó 20-án tartott rk. gyűlésén a vasuti bizottság, ha a vonal Baját főgná érinteni, 50 ezer forintot és a szükséges szabad telek adását hozta javaslatba; azonban a közgyűlés a város érdekeire s a döntő horderejű ajánlati javaslatokra tekintettel nemcsak a szabad területet, hanem mellé még százezer forintot is megszavazott. Pedig Baja nincs oly kedvező anyagi viszonyok között, mint Zombor. Itt le a kalappal!

Az okanizsai választó kerületben most márc. 1-én megejtett választás alkalmával Füzeséry Géza, budapesti ügyvéd, függetlenségi programjával, Eremics Theopil, szabadelvű párti jelölt ellenében, 107 szótöbbséggel országos képviselővé választott.

A kaszinó-egyleti dalárda március hó 29-én, busvét-hétfőn, dal- és táncestélyt rendez a „Vadászkürt“-ben. Ez lesz az idén az egyesület első alapszabályszerű dalestélye, melyben a pártoló tagok belépő díj nélkül jelenhetnek meg. Mint már lapunk is közölte, a pártoló tagok egy évre 2 frt 50 krt fizetnek, s ezért négy, u. n. alapszabályszerű dalestélyt ingyen látogathatnak. Ezen dalestélyek közül legalább is kettő tánevigalommal lesz egybekötve. Akik pártoló tagok kívánnak lenni azok a dalárda bármelyik működő tagjánál jelentkezhetnek.

A mint értesülünk f. é. február hó 29-én a zombori izraelita ifjuság által — a jótékony izraelita nőegylet javára rendezett és tombolával összekötött tánefüzérke várakozáson felül sikerült, a mint ezt a 206 frt 40 krnyi tiszta jövedelem tanusítja. És ez eredmény különösen köszönhető azon általános részvétnek, melyet izraelita honfitársaink a jótékony cél iránt tanusítottak. A füzérke maga kedélyesen folyt le, a mi a nőegylet pénztárnoka Roheim Sándor ur rendezői tapintatának egyedüli érdeme, ki gyengéd figyelemmel viselte magát minden tánevágó nő irányában, és épúgy megtáncoltatta a haute finance büszke sarjadékát, mint a szegény alkusz szép leányát. Megrovandónak találjuk azonban, hogy Roheim ur a négyeseknél azon sorrendben, a melyben maga nem rendezhetett, nem alkalmazott oly rendezőt, ki honi nyelven rendezhetett volna. Aki esetleg a másik — magyar — colonban táncolt, úgy érezte magát, mintha legalább is Württemberg királyság egyik városában táncolt volna. Felemlítendőnek találjuk különösen még azt, hogy derék honvéd tisztjeink, itt is mint az egész báli saisonban igen derekasan viselték magukat, megtáncoltattak fiatal, öreg, szépet és nem szépet, úgy hogy már közmondássá kezd válni, hogy honvéd tisztjeink a báli női közönség egyedüli lovagias támaszai. A nők közül leginkább kitűntek: Roheim Náthánné, Engel Berta, Weidinger Hermin, Dr. Schaffné Thekla, Klein Eszti asszonyok, és Landsinger Gabriella, Weisz Laura, Löbl Julcsa, és Fritz kisasszonyok, stb. kik mindannyian bájosak voltak. A füzérke reggel hat óráig tartott; az egyesület

derék
önfelál
nemes
názva
iránti
Stein
szony
Jakab
Mór ur
ur 2 fr
Cilli 1
nőegyle
hatalm

S
gyei fő
dekü k

A
lás all
szállás

A
a szlav
vábba

védőjeg
nyugat
szükség

A
jelentés
nem pu

Sz
március
d. u. 3

nyugal
Ze
26-án,
akasztó

Je
minister
szatked

Pe
szappan
fogóval

kor, ho
annyiba
kinyitás

sét a h
St

nőhizla
ság bet

J.
árultak
és fazék

kiszima
szédnője
talált.

dutyi le
a fazék
alatt, ö

lictum.
Ro

vidéki f
csiktól
56 krig
nek igé

Az
megtart

Mu
lasztás

derék elnöke Dr. Spitzer Róza asszony az egész estén önfeláldozással fáradozott az est sikerén; és önzetlen nemes ambíciója a legjobb eredménnyel lön koronázva. Végül elősoroljuk azokat, kik a jótékony cél iránti tekintetből felülfizettek: Stein Márk ur 8 frt, Stein Zsiga ur 7 frt, Dr. Steiner Franciska asszony 18 frt, Dr. Spitzer Mór ur 4 frt, Dr. Schaff Jakab ur 6 frt, Dr. Goldschmidt ur 2 frt, Stern Mór ur 2 frt, Dr. Grüner ur 4 frt, Bárány Lipót ur 2 frt, Goldfahn Sándor ur 2 drb. arany, Weisz Cilli 1 tallért — kiknek itt e helyen a jótékony izr. nőgyelet nevében köszönetet mondani fel vagyunk hatalmazva.

Szabadkán március 1-én a köz. bizottság a megyei főispán ur elnöklete alatt ülést tartott. Közérdekű kérdés nem tárgyalatott.

A honvédelmi min. tudatja, hogy netáni átvonulás alkalmával a katonának 28 gr. hus és érette a szállásadónak 15 kr. kárpótlási díj jár napjára.

A keresk. minist. körrendeletileg figyelmeztet, hogy a szlavonai ragályos marhavész tartamára, vagyis további intézkedésig, csak hatóságilag megvizsgált és védőjeggyel ellátott bőresomagokat szabad a déli és nyugati határok felől importálni. Bár sehogy se volna *szükséges!*

A ministeriumhoz beküldött helybeli állatorvosi jelentés szerint környékünkön semmiféle marhavész nem pusztit.

Sztojkovits Szilárd kir. törv. bíró, N-Kanizsán március hó 1-én éjjel elhunyt. Hült tetemei f. hó 2-án d. u. 3 órakor a g. k. szertartás szerint tétettek örök nyugalomra. — Áldás hamvai felett.

Zentán Peczarszky Dusán, kerékgyártó, m. hó 26-án, családi huzavona miatt mélyen elbusulva, föl akasztotta magát.

Jerassovits Constantin, helybeli kereskedőnek a ministerium lövőpor árulásra engedélyt adott. A vadászatkedvelők vegyék tudomásul.

Peits Vranja, szappanos segéd, mig gazdája, P. szappanos, üzletéből a lábát kihuzta, egy közönséges fogóval föltörte kézi pénztárát. Annyiban nem rosszkor, hogy akadt volna benne egy kis apró pénz; de annyiban rosszkor, hogy a gazda hevenyében épen a kinyitáskor benyitott. Nem várja, de retteneti büntetését a hűtlen szolgál.

St. urnak a gymnásiumi épülettel mesgyés disznóhizlalóját, közegészségügyi szempontból a kapitányság betiltotta.

J. K. lisztárus és R. Péter fazekas, egy boltban árultak. Az utóbbi azt vette észre, hogy fogy a bögre és fazék, de a kasszában nincs látszata. Kutatás után kiszimatolta, hogy az áldatlan kundsajt édes szomszédnője, akinél is egész halmaz elhorgászott portékát talál. Midőn a tolvaj kineszelte, hogy a gyanunak dutyi lesz a vége: tettetett erkölcsi fölháborodásában a fazekakat és bögréket, mint Sámson Jerikó falai alatt, összezúzta. Most nincs corpus delicti, csak delictum.

Roheim N., helybeli kereskedő, pár ezer öl fát vidéki fuvarosokkal hordatott be a vámon át és a kocsiától vámot fizetni vonakodott. A vámbérlő 263 frt 56 krig a kapitányságnál bepörölte. Érdekes vámpörnek ígérkezik!

Az újvidéki tavaszi vásár folyó hó 14—15-én fog megtartatni. Rendesen eső éri s különben sem sokat ér.

Múlt vasárnap tartatott helyben a g. k. papválasztás. Eredménye még mindig kétes.

A jótékony magyar nőgyelet vasárnap a városháza kis termében gyűlést tartott.

A német színészek f. hó 6-án kezdék meg előadásait.

A Cselikovits-féle vendéglő helyiségeinek telkén szép ujház fog emeltetni; ezért is az üzlet onnan kitakarodott.

Megyénknek mindenesetre első, korunknak egyik legelső költőjétől a napokban a következő kedves kis vers jelent meg a F. L.-ban:

Tél és nyár.

Tél van, hideg tél . . . fádom, fádom . . .

Nyár van, meleg nyár — idebenn.

Ott csüng a jégcsap künn a házon,

Itt csüng a gyermek keblemen.

Tél van, hideg tél . . . hóvirág ott;

Nyár van, meleg nyár . . . rózsza itt.

Szél járja át a bús akácot,

Es csók a kedves ajkait.

Tél van, hideg tél; zord az élet;

Nyár van, meleg nyár — szép nekem:

Igy rendezé be a természet,

Igy alkotá a szerelem.

Dömötör Pál.

Igaz, hogy szépen dalol ami hattyúnk, de ritkán!

A héten kihuzott lotto számok:

Prágában február 25-én: 35, 16, 43, 26, 50.

Bécsben február 28-án: 51, 22, 44, 76, 31.

Brünben március 3-án: 37, 14, 27, 30, 73.

Temesvárott február 28-án: 38, 45, 69, 85, 48.

N.-Szebenben február 25-én: 66, 7, 26, 45, 85.

Szerkesztői üzenetek.

W. K. Köszönünk a figyelemért Igazán, ön egy kegyenc a múzsáktól. Az Isten hagyja magát száz és fél esztendeig élni!

— „A közutakról.“ Köszönjük; jön. Kérjük sok ilyesmit.

— „De szeretnék a babáknak

Kanária lenni . . .“

Hogy kívánhat magának ilyen rosszat? Ha a babájának is így énekelne, minél előbb oda dobná a macskának

— Versében csakugyan vannak megkapó részletek; leg-

jobban megkapja a múzsa üstökét ez a két sor:

„Kirekintek . . . Jézus Krisztus!

Hát itthon vagy, drága Pistus?“

No, ha Pistus járt vagy négy diák iskolát, igazán elérzékenykedhetett a szenvedélyes fogadtatáson, de még inkább ezen a múzsabúsító rímen: Krisztus-Pistus.

— D. 45. Ilyen munkáért nem tisztelet-, hanem legfőleg szánalom-példány jár. Ezt meg nem nyomnak.

M Tiltakozását sutba dobtuk. Rosszul ismer, ha németfalóknak tart bennünket; de még rosszabbul fogja föl a magyar sajtó hivatását ha idegen culturának akar benne propagandát csinálni. Legalább mig leszünk és mert leszünk: nálunk nem csinál.

— „Iparunk.“ Ön a magyar ipart ilyen közölhetlen cikkel akarja megmenteni s hozzá bécsi német boltól került levélpapíron küldi be. Jobban használ iparunknak, ha itthon vesz levélpapírost s a helyesítés begyakorlása kedvéért ír ugyan minél többet, de nem küld be semmit. Mert az újságíró is magyar iparos; tehát aki idejét lopja, szinte a magyar iparosnak árt.

„Protekeiós köpönyeg.“ Ugyan kincstári, „komisz“ szövevből, de finomul van szabva. Majd leterítjük vele a fekete közp-vonal alját és tudjuk, hogy a beálló esőzés évadján sok járatónk beleburkolódzik, ha külön mulatság t nem talál

Cs. T. Beszertuk, Köszönjük, Üdvözet.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laptulajdonos s kiadó: Bittermann Nándor.

Idei valódi

virág- és füzelékek magvak,

a legkiválóbb fajokban és legjobb minőségben kaphatók Zomborban

FALCIONE GUSZTÁV

3-1

kereskedésében.

Foncière, Pesti biztosító-intézet

(1864-től 1879. év végeig „Pesti biztosító-intézet“ cég alatt)

4-2

Budapesten.

Részvénytőkéje **25,000.000 frank** egyenlő **tíz millió forinttal aranyban**, melyre *kézpénzben* befizettetett:

12,500.000 frank, egyenlő **öt millió forinttal aranyban.**

Díj- és kár-tartaléka körülbelül . . . . . 2.500,000 frtra
és évi díjberételi . . . . . 3.000,000 frtra ruagnak.

A társaság, mely eszerint a *leggazdagabb* és a *legnagyobb biztosítékokat* nyújtó biztosító intézetek sorába tartozik, a *legmértányosb* feltételek és a *legolcsóbb* díjtételek mellett nyújt biztosítást:

I. *tűz, villám* avagy *robbanás* által keletkezett tűzkárok ellen, melyek épületeket, gyárakat, gépeket, eszközöket, butorokat, marhaállományt, valamint szabad ég avagy föld alatt elhelyezett takarmány- és mezeti természetményeket érhetik;

II. *jövedelem-vesztés* ellen, mely valamely gyár vagy bérház leégése avagy felrobbanása folytán a gyártulajdonosra nézve a *gyár szünetelése*, a ház tulajdonosára nézve pedig a bérház lakhatlansága következtében keletkezett;

III. ablakok, ajtók és butorok *tükörüvegein* eshető *törés-károk* ellen;

IV. *szállítvány-károk* ellen vizen és szárazon szállított javakra nézve;

V. *jéghárok* ellen mindennemű mezeti természetményekre nézve;

VI. *az ember életére* mindennemű módozat szerint.

Előforduló *károk* a *legjutányosabb* módon rendeztetnek és *leggyorsabban* fizettetnek ki. (A Pesti biztosító-intézet fenállása alatt károk fejében 22 millió forintot o. é. kifizetett.)

I G A Z G A T Ó S Á G:

Pejacsevich Márk gróf elnök Kochmelster Frigyes báró, Laczkó Antal, alelnökök. Igazgatósági tagok: Aebly Adolf, Feldmann K. G., Figdor Károly, Dr. Loisch Ede, ifj. Ráday Gedeon gróf, ifj. Schenk Adolf, Strobentz Alajos, Dr. Willner Antal, Wolkenstein-Trostburg Lipót gróf, Vezérigazgató: Schön Vilmos. Vezérigazgató helyettes: Fuchs Károly, igazgató.

HIRDETMÉNY.

Az alólirott bank ezennel tudatja a t. c. közönséggel, hogy

1880. évi Március hó 1-jétől

kezdve magánfelek betételeire **6⁰/₀**, **községek, árvapénztárak, intézetek, közhasznu egyletek és testületek** betételeire pedig **6¹/₂⁰/₀** kamatot szabályszerű elmondás mellett ad. Eme kedvezményben, vagyis betéteiket **6¹/₂⁰/₀** kamat mellett elhelyezni, **magánfelek** is részesülnek, hogy ha betéteiket egy évre és három havi felmondás iránt adják át a banknak.

Együttal van szerencsénk a t. c. közönség tudomására hozni, hogy hasonlóképp folyó évi **Március hó 1-jétől** kezdve **jelzálogilag biztosított váltóköcsönöket 7⁰/₀**, **egyezer forintnál magasabb és három hónapi lejáratra szóló bankváltókat 8⁰/₀**, **három hónál hosszabb lejáratu és ezer forintnál kisebb váltókat pedig 9⁰/₀** mellett számítol le, nemkülönben, hogy az **értékpapirokra** adott **előlegek** után évenkénti **8⁰/₀** kamatot számít fel. Azonkívül az eddig felszámítottatni szokott 20 krnyi iratdíj minden leszámított száz forint után, tekintet nélkül a lejáratu időre, továbbra is igénybe fog vétetni.

Zomborban 1880. évi február hó 17-én.

Zombori kereskedelmi és iparbank

K U N D M A C H U N G.

Die gefertigte Bank beehrt sich einem p. t. Publikum die höfliche Mittheilung zu machen, daß sie

vom 1-ten März l. J.

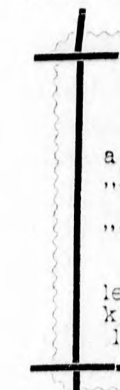
von Privatpartheien Einlagen mit 6%, — von **Gemeinden, Waisenkassen, Instituten, gemeinnützigen Vereinen und Korporationen aber zu 6¹/₂%** pro anno gegen statutenmäßige Bedingung übernimmt. Diese Begünstigung, Einlagen zu 6¹/₂% plaziren zu können, wird auch **Privatpartheien** eingeräumt, wenn sie sich im Voraus erklären, das eingelegte Kapital ein Jahr unkündbar bei der Bank zu belassen und dieses nur gegen dreimonatliche Kündigung beheben zu können.

Unter Einem erlaubt sich die gefertigte Bank einem geehrten Publikum zu Kenntniß zu bringen, daß sie ebenfalls **vom 1-ten März l. J. Krimessen in Realkredit mit 7%, Bankrimessen von 3 Monate Laufzeit und von Tausend Gulden aufwärts mit 8%, und Appoints unter Tausend Gulden ö. W. und von über drei Monate bis zu sechs Monate Laufzeit mit 9% eskomirt und Darlehen auf Werthpapiere zu 8% pro anno ertheilt.** Außerdem werden die bis nun berechneten Schreibgebühren von 20 kr. ö. W. nach je Hundert Eskomptevaluta ohne Unterschied der Laufzeit berechnet.

Zombor am 17-ten Feber 1880.

6—2.

Zomborer Handels- und Gewerbe-Bank.

Egyes sz

hozzák
zető va
terv ak
és kom
kelt vi
a vasut
dozatok
ajánlják
áldozat
lyet a
amaz á
minden
ganatos
litetlen
hogy az
mutatni
nak, és
sőt lesz
kozással
oly bök
midőn a
fizetni.
nem mi
okoz az
érint. H
lyeslem,
mat, me
járulni a
a mindk
sek, hog
e vaspá
vaspálya
De
jon kine
vagy ha
melyik i
kelt köz
rűlmény
dásától